

Examenul național de bacalaureat 2025
Proba E. a)
Limba și literatura română
pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară

Simulare

Filiera teoretică – Profilul real;

Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Viața presupune mereu noi provocări, impunându-i unei persoane necesitatea de a activa și de a-și pune în valoare calitățile. Din aceste considerente omul trebuie să verifice posibilitățile de care dispune, să caute diverse căi de autorealizare și de depășire a nesiguranței. O barieră frecvent întâlnită în calea afirmării sociale o constituie timiditatea, exprimată prin închiderea persoanei în sine, prin frica, teama de a acționa, de a-și expune și susține opiniile. În consecință, timiditatea devine o barieră destul de serioasă și neproductivă, deoarece chiar și în cazul existenței anumitor obstacole în societate, omul trebuie să pornească de la sine, să manifeste inițiativă, dar timiditatea îi blochează orice încercare de autorealizare și de cooperare. Timiditatea este o trăsătură care se cere a fi stăpânită, trecându-se la alte calități apropiate ca modestia, generozitatea, sinceritatea etc.

Luându-se în considerare anturajul persoanelor și interioritatea lor, timiditatea a fost explicată de psihologi ca fiind o stare de trăire afectivă a neadaptării într-o împrejurare sau într-un colectiv. Lipsa de încredere, blocajul, izolarea, solitudinea, stereotipiile, stângăciile, căutarea securității prin alții, autocritica exagerată, individualizarea, incapacitatea de a-și valoriza calitățile proprii, toate acestea sunt deseori caracteristice pentru persoana timidă.

Timiditatea este o trăsătură de caracter dobândită de om pe parcursul vieții. Ca și celelalte trăsături de caracter ale omului, ea se formează în anumite condiții ale vieții familiale, sociale, de cele mai multe ori nefavorabile. După cum dovedesc cercetările psihologilor, foarte puțini copii se nasc cu o predispoziție spre timiditate, și anume 15%. La vârsta adultă, însă 50% din persoane manifestă această trăsătură.

Copiii și adolescenții sunt mereu antrenați în competiții cărora trebuie să le facă față. Caracteristicile societății și ale culturii în care trăim pot accentua și chiar declanșa timiditatea. Comunicarea pe internet, de asemenea, deseori alterează relațiile interumane și are consecințe negative asupra persoanelor timide. Mijlocul cel mai eficient de a înlătura timiditatea la copii și adolescenți este de a-i include în colective active în care există o oarecare intimitate și confort de grup.

după Lidia Trofăilă, *Timiditatea la adolescenți și impactul ei asupra reușitei în activitățile sociale*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

- I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect. **6 puncte**
În cazul existenței anumitor obstacole în societate, omul trebuie să dea dovadă de
 - a. generozitate.
 - b. inițiativă.
 - c. modestie.
 - d. solitudine.
- II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat. **8 puncte**
 - a. Două caracteristici ale timidității sunt căutarea securității prin alții și autocritica exagerată.
 - b. Cercetătorii susțin că timiditatea este o trăsătură de caracter înăscută.
 - c. Comunicarea pe internet este o modalitate sigură de depășire a timidității.
 - d. Pentru a trata timiditatea nu este recomandată includerea persoanelor în colectivitate.

- III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

Persoanele timide sunt mai greu de abordat, fiind mai prudente și mai neîncrezătoare. Tot timiditatea le generează și un șir de alte trăsături negative. Astfel, timizii sunt șovăitori, rezervați, precauți în afirmații, extrem de rușinoși și sfioși în exprimare. În situații riscante, ei au formată convingerea, că nu sunt atrăgători și demni de a fi iubiți. ___(1)

Psihologia a dat numeroase definiții ale timidității. ___(2)

Ca orice complex de inferioritate sau tulburare emoțională, timiditatea poate fi depășită. ___(3)

În perioada adolescenței are loc stabilizarea personalității, a trăsăturilor predominante de caracter. ___(4)

după Lidia Trofăilă, *Timiditatea la adolescenți și impactul ei asupra reușitei în activitățile sociale*

- Unii psihologi definesc acest fenomen ca un complex al inferiorității și motivează acest punct de vedere prin aceea că „eul ideal” nu se oglindește, reflectă în „eul real”.
- Structura caracterului include orientarea personalității, valorile, interesele, motivele acțiunilor, iar trăsăturile de caracter predominante asigură forma caracterului.
- Psihologii susțin, că o mare parte dintre copiii care le solicită ajutorul dau dovadă de timiditate.
- În aceste situații riscante, excepționale pentru ei le este aproape imposibil să preia inițiativa și se simt frustrați, tensionați, nefericiți și neliniștiți.
- Condiția de bază pentru depășirea timidității este ca cel ce are această problemă să-și dorească să o depășească.

- IV. Completează textul de mai jos, alegând varianta potrivită dintre cuvintele date: **de, de la, destul de, în, pe, se, să, al, a, ale**. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre varianta selectată. **8 puncte**

Dificultățile resimțite de persoanele timide ___ (5) manifestă și la nivel fiziologic. Timizii prezintă frecvent uscăciune ___ (6) gât, transpirație, amețeală, teamă de a nu pierde controlul, bătăi accelerate ___ (7) inimii. Persoanele timide fiind firave răcesc mai repede și sunt supuse mai des diferitelor infecții virale. Rezistența organismului la aceste persoane este ___ (8) slabă.

după Lidia Trofăilă, *Timiditatea la adolescenți și impactul ei asupra reușitei în activitățile sociale*

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

Nicio clipă – atunci când am primit, cu destulă dificultate, aprobarea să cobor din nou – nu mi-am închipuit că, în următoarea misiune, ar putea să mi se întâmple ceva care să mă surprindă. [...]

De fapt, autobuzul ajunsese la capăt, toată lumea cobora și se îndrepta grăbită spre poarta monumentală a spitalelor.

A coborât și ea alergând aproape ca să mă ajungă din urmă, mai ales că primul meu reflex a fost să grăbesc pasul pentru a mă îndepărta, dar apoi curiozitatea, poate, sau cine știe ce ordin obscur, m-a făcut să pășesc mai rar, să o las să mă ajungă și, în cele din urmă, să mă opresc, chiar, pentru a o aștepta. Am privit-o apropiindu-se grăbită într-un fel nedemn, subaltern, dar în același timp oarecum copilăresc, ca și cum umilința ei ar fi fost o chestiune de diferență de vârstă. Nu știu câți ani credea ea că am eu, dar mie îmi era greu să spun câți ani putea să aibă ea. Între 15 și 40, în orice caz, sau nu, între 15 și 30. Sau și mai puțin? Cu cât se apropia, părea mai tânără. În orice caz mai fără apărare. Destul de scundă, pentru că era subțire părea mai înaltă decât era, dar o anumită stânjenală sau timiditate o împiedica să fie grațioasă și o făcea să înainteze poticnit [...]. Văzând că

m-am oprit, a încetinit pasul speriată și a avut chiar pentru o clipă o mișcare de sens contrar, dar și-a revenit și a continuat să înainteze tot mai încet și mai nesigur, cu privirea agățată de privirea mea ca de un punct de sprijin, încât aveam senzația că, dacă aș fi închis brusc ochii, și-ar fi pierdut echilibrul și s-ar fi prăbușit.

Când a ajuns lângă mine, era atât de pierdută, că mă așteptam să izbucnească din clipă în clipă în plâns, ceea ce, evident, nu ar fi făcut decât să complice și mai mult situația.

— Vreți să-mi spuneți ceva? am încercat s-o ajut. Pot să vă fiu cumva de folos?

Dar, fără să răspundă, fata continua să mă privească, în timp ce ochii i se umpluseră de lacrimi care se rostogoleau pe obraji, oprindu-se în fularul înfășurat în jurul gâtului.

— S-a întâmplat ceva? am mai întrebat, mai mult ca să spun ceva și simțindu-mă cu atât mai ridicol, cu cât nu numai că nu fusesem instruit cum să mă port într-o asemenea situație, dar nici măcar nu bănuisem că ar putea să existe.

— Cum vă cheamă? a reușit ea să rostească, ca și cum întrebarea ar fi fost un răspuns sau, în orice caz, o formulare a impasului în care se găsea.

La asta chiar nu mă gândisem, încât am răspuns, nu fără umor:

— Anghel. Dar de ce vrei să știi cum mă cheamă?

— Ca să vă mai pot căuta, a răspuns ea dezarmant, cu o asemenea simplitate, încât n-am mai îndrăznit să întreb „Pentru ce să mă cauți?”, așa cum îmi stătea pe limbă.

Ana Blandiana, *Misiune imposibilă*,
în vol. *Povești de dragoste la prima vedere* (2008)

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

- I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Misiune imposibilă* de Ana Blandiana este *Experiențe fundamentale ale existenței*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**
- II. Precizează, în minimum 30 de cuvinte, tipul de narator din textul dat, motivându-ți alegerea. **6 puncte**

B.

Redactează un text, de minimum 100 de cuvinte, în care să argumentezi *dacă e important sau nu să dai dovadă de autocontrol în toate momentele vieții*. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- formularea unei ipoteze potrivite;
- prezentarea a două argumente adecvate;
- formularea unei concluzii pertinente;
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi **14 puncte**.

Pentru **redactare**, vei primi **4 puncte** (utilizarea corectă a conectorilor în argumentare – 2 puncte; respectarea normelor de exprimare, de punctuație și a ortografiei – 1 punct, respectarea numărului minim de cuvinte indicat – 1 punct).

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, în care să illustrezi tema *Experiențe fundamentale ale existenței*. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă, aparținând unui autor din patrimoniul cultural școlar, și unul dintre textele date (*Timiditatea la adolescenți și impactul ei asupra reușitei în activitățile sociale* de Lidia Trofăilă / *Misiune imposibilă* de Ana Blandiana).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre următoarele elemente indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;

- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea câte unei scene/secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date (literatura română/universală; pictură, cinematografie etc.).

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 de puncte**.

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.